

**THE ROLE OF EDUCATION IN MODERN CONDITIONS
OF DEVELOPMENT OF UKRAINIAN SOCIETY**

**РОЛЬ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

Dubinskiy Oleg Yuriyovich

*Doctor of Law, Professor,
Vice-Rector for Scientific and
Pedagogical Work, Economic,
Legal and Social Issues
Admiral Makarov National University
of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine*

Дубинський Олег Юрійович

*доктор юридичних наук, професор,
проректор з науково-педагогічної
роботи, економічних,
юридичних та соціальних питань
Національний університет
кораблебудування
імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна*

Характерною особливістю розвитку сучасного суспільства стало виокремлення низки чинників, які на думку багатьох науковців і практиків, є рушійними для подальшого розвитку будь-якої держави. Ними сьогодні, в епоху інформаційного суспільства, стали інформація, інформаційні технології, а також знання і, відповідно, освіта. Так, О. Ю. Красовська, підкреслює, що саме ці чинники є найвпливовішими для соціальної динаміки [1, с. 182].

Водночас, говорячи про освіту необхідно враховувати той факт, на якому акцентують П. Г. Давидов, О. С. Цибулько і М. І. Харламов. На думку вчених, одним із законів життя суспільства виступає такий закон, за якого люди змінюють навколишній світ значно швидше, ніж самих себе, свою свідомість та поведінку. В сучасних умовах, коли суттєво зростають цілісність, складність та інтеграційний потенціал світової спільноти, рівень антропогенного впливу на навколишнє середовище, а також масштаби та темпи соціальних змін, будь-яке, навіть невелике відставання в людському розвитку може викликати дуже несприятливі наслідки. Саме освіта покликана не допустити цього розриву у темпах змін [2, с. 112].

Відтак, обравши євроінтеграційний напрям, єднання з цивілізованим, демократичним світом, наша держава, одночасно, визначила потребу у відповідному взаємозв'язку національного освітнього простору з глобальним. Це передбачає становлення українців як особистостей з широким кругозором стосовно розвитку суспільства і держави, уміння визначити місце і роль у цьому процесі освітньої складової, а також

формування таких людей, які висловлюватимуть та реалізовуватимуть власну змістовну позицію, спрямовану не лише на розвиток освітнього простору, але й активно впливатимуть на розбудову української державності з урахуванням позитивного світового досвіду в усіх сферах життєдіяльності.

У цьому контексті варто зацентувати увагу на важливості вищої освіти та погодитись з думкою Л. М. Лавриненко у тому, що нині освіта «є одним з найголовніших чинників зростання якості людського капіталу, генератором нових ідей, запорукою динамічного розвитку економіки і суспільства в цілому. Для того, щоб українська вища освіта по справжньому ефективно виконувала ці важливі завдання, необхідне її оновлення з урахуванням актуальних світових тенденцій розвитку освіти у широкому соціально-економічному контексті [3].

Розвиваючи сучасну візію розвитку вищої освіти України варто погодитись з тим, що нині в цьому процесі потрібно враховувати такі положення:

1. Враховуючи вітчизняне виробництво, розвиток науки, освіти та бізнесу в єдиному взаємопов'язаному комплексі, Україна повинна сформулювати основні напрями власного науково-технічного розвитку у вигляді національних програм та стратегій їх реалізації.

2. Для забезпечення повної стратегії розвитку освіти варто в комплексі вдосконалювати чотири основні ступені освіти: спеціальну, технічну, вищу та післядипломну освіту. При цьому дотримуючись принципу «освіта протягом усього життя» потрібно досягнути безперервності навчального процесу за більшістю напрямів підготовки, перепідготовки та їх взаємну узгодженість.

3. Варто переглянути та усунути значні структурні невідповідності між потребами економіки нашої держави та обсягами й структурою підготовки та перепідготовки висококваліфікованих фахівців, завдяки стратегічному плануванню розвитку пріоритетних галузей економіки та їх збалансованого кадрового забезпечення [4, с. 76–77].

Особливої уваги у контексті розвитку вищої освіти в Україні потребує також інноваційний аспект, адже нині саме він позитивно впливатиме на процес підготовки конкурентоспроможних фахівців, які будуть задіяні у високотехнологічному розвитку та інноваційному поступу держави.

Інновації в освіті – це необхідне явище, динамічне за характером і розвивальне за результатами, яке дозволяє вирішити суперечності між існуючою системою підготовки кадрів і потребами суспільства щодо її вдосконалення [5, с. 45].

З огляду на це, варто погодитись з Р. Олексенком у тому, що «якщо в країні вдасться сформулювати правильно вибудовану інноваційну систему,

то почнуть спрацьовувати креативно-творчі ідеї і проекти, з'являтися успішні інноваційні компанії, що вимагає формування нового інноваційного мислення. Саме курс на інноваційно-креативний розвиток дає можливість у подальшому створювати продукти з глобальним ринком. Тому необхідна інноваційна концепція освіти та розвитку інноваційного соціального підприємництва, для чого вищі заклади освіти повинні готувати інноваційних підприємців» [6, с. 123].

Отже, можемо підкреслити надзвичайну вагомість освіти в сучасному цивілізованому поступі. Натомість, для українського суспільства, освіта сьогодні це не лише важлива складова для підготовки висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця, але й формування свідомого, високоморального, прогресивного громадянина, який здатний своїм власним прикладом змінювати державу, її інституції на користь людини та задля забезпечення її основоположних прав, свобод й інтересів.

Література:

1. Красовська О. Ю. Роль освіти в сучасних глобальних умовах. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2011. № 1 (4). С. 182–188.
2. Давидов П. Г., Цибулько О. С., Харламов М. І. Сталий розвиток вищої освіти: сучасні тенденції. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2021. № 3 (102). С. 110–122.
3. Лавриненко Л.М. Освіта як чинник соціально-економічного розвитку держави. *Формування ефективної моделі розвитку підприємства в умовах ринкової економіки: тези V Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Житомир, 2-3 листопада 2017 р.)*. С. 143–152. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/143.pdf>
4. Вавренюк С. А. Вплив процесу євроінтеграції на підготовку молоді в системі вищої освіти України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 24. С. 75–78.
5. Череднік Д., Данышева С. Інноваційні процеси в освіті. *Новий колегіум*. 2018. № 3. С. 44–47.
6. Олексенко Р. Освіта як основа розвитку інтелектуального потенціалу людини і суспільства. *Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 27–28 листопада 2019 року)*. Запоріжжя. 2019. С. 123–125.